

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı yer alan sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın **Murat KURUM** tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim.12.11.2020

Prof./Dr. Kamil Okyay SINDIR

İzmir Milletvekili

Bilindiği gibi 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun, Acele Kamulaştırma uygulamalarını düzenleyen 27. Maddesi uyarınca; “yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Cumhurbaşkanınca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda” acele kamulaştırma ile taşınmazlara el konulabilmektedir.

Oysa ki, yapılan uygulamalardan görülmektedir ki, gerçekleştirilen kamulaştırmaların büyük bir bölümünün “yurt savunma ihtiyacına” yönelik olmadığı, savaş, kıtlık, doğal afet gibi istisnai durumlarda devletin uzayabilecek kamulaştırma süreci için zaman kaybetmeden ivedilikle işlemleri yapabilmesi için özel kanunlarla öngörülen “olağanüstü durumların” söz konusu olmadığı veya Cumhurbaşkanı'na aceleliği konusunda takdir yetkisi verilmiş olsa da özel sektör yatırımlarına yardımcı olmaya yönelik birçok kamulaştırma uygulamalarının “acele” nitelikli olmadığı anlaşılmaktadır.

Yine birçok örnekte olduğu gibi, taşınmazlar ile ilgili olarak 1/100.000 ölçekli çevre düzeni planlarında, 1/25.000 ve 1/5.000 ölçekli nazım imar planlarında ve 1/1.000 ölçekli uygulama imar planlarında değişiklik yapılarak taşınmazın kullanım nitelikleri değiştirilmeden yapılan acele kamulaştırma kararları ile yaratılan arazi rantının, taşınmazın malikine değil fakat “kamu yararı” atfedilerek devredilen özel sektör yatırımcısına sağlanmasının da hukuka, adalete ve hakkaniyete uygun olmadığı ve Anayasamızın 35. Maddesince öngörülen “mülkiyet hakkı”nın ihlali oluşabilmektedir.

Bu bağlamda;

1. 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu uyarınca, son 10 yıl içerisinde kamulaştırılan tüm taşınmazların niteliği, toplam alan büyüklüğü, kamulaştırma sonrası kullanım fonksiyonları, kamulaştırma maliyetleri v.d. veriler nelerdir?
2. Bu kamulaştırmaların içerisinde kanunun 27. Maddesi uyarınca gerçekleştirilen “acele kamulaştırmaların” oranı, sayısı, niteliği, toplam alan büyüklüğü, kamulaştırma sonrası kullanım fonksiyonları, kamulaştırma maliyetleri, v.d. veriler nelerdir?
3. Son 10 yıl içerisinde yapılan Acele Kamulaştırmaların;
 - a. Ne kadarı (alan, bedel, fonksiyon) “yurt savunması ihtiyacına” yöneliktir?
 - b. Ne kadarı (alan, bedel, fonksiyon) “Cumhurbaşkanı takdiri (veya daha önce Bakanlar Kurulu) ile aceleliğine karar verilen” niteliktedir?
 - c. Ne kadarı (alan, bedel, fonksiyon) “özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda” yapılmış kamulaştırma niteliğindedir?
 - d. Ne kadarı (alan, bedel, fonksiyon) “gerçek ve özel hukuk tüzelkişileri adına” yapılmış kamulaştırma niteliğindedir?
4. Acele kamulaştırma kararı alınan taşınmazlar üzerinde kaç adet enerji üretim lisansı verilmiştir? Bunların kaçını için ÇED raporu düzenlenmiştir veya ÇED Gerekli Değildir kararları bulunmaktadır?
5. Son 10 yıl içerisinde yapılan Acele Kamulaştırmaların kaçını hakkında dava açılmış ve nasıl sonuçlanmıştır?